

PROBLEM

Teknolojinin kütüphane hizmetlerine etkisi nedir? Kütüphanelerde kişiselleştirilmiş hizmet sunumunda yapay zeka destekli fikirlerin önemi nedir? Kütüphanelerde kişiselleştirilmiş hizmet sunumunda yapay zeka kullanılabilir mi?

AMAÇ

Kütüphaneleri yapay zeka destekli fikirler ışığında donatmak, sunulan bilgi hizmetlerini çağın gerekliliklerine ve neslin beklentilerine göre hazırlamak. Yeni kuşağı tanımlayıp teknoloji ile birlikte kişiselleştirilmiş hizmet sunarak kütüphane ve bilgi kullanımını arttırmak.

YÖNTEM

Bu çalışmada karma yöntem araştırma metodu kullanılarak, niteliksel ve niceliksel yöntemlerle elde edilen bilginin sonuçlarına göre yapay zeka desteği ile üretilen fikirlerin kişinin bilgiyi ve kütüphaneyi nasıl kullandığı ortaya serilecektir.

GİRİŞ

Yeni teknolojilerle birlikte sunulan kişiselleştirilmiş bilgiler, kullanıcılarının ilgi alanlarına veya ihtiyaçlarına göre kütüphane tarafından elde edilmeli, kaydedilip düzenlenmeli ve kullanıcı odaklı sunulmalı. Kullanıcının aradığı bilgiyi beklentilerine göre elde etmesi kullanıcının kendisini daha özel hissetmesini sağlayacak ve kütüphaneye olan sadakati daha da artacaktır. Özelleştirilmiş kütüphane deneyimi yaşamış olan kullanıcı bilgiyi ve kütüphaneyi daha etkin kullanacaktır. Toplum tarihine bakıldığında ortalama her yirmi yılda bir, yeni bir kuşak farkı oluşmakta. Oluşan bu kuşak farkı döneme damgasını vuran olay veya olgularla şekillenmekte. Teknoloji günümüz kuşaklarını daha çok etkilemekte. Radyo Kuşağı, Televizyon Kuşağı ve İnternet Kuşağı gibi oluşumlar teknolojinin etkilerindedir. Oluşan bu kuşaklara bakıldığında her kuşağın bilgiyi arama ve bilgiyi etme şekli farklılık göstermektedir. Günümüz kuşağı daha çok giyilebilir teknolojiyi önemsemekte ve yapay zeka teknolojisini kullanmakta. Son teknoloji ortamına bakıldığında kütüphaneler kendilerini yenilemeli ve yapay zeka temelli kişiselleştirilmiş hizmetler sunmalı.

SONUÇ

Algılama, öğrenme, çoğul kavramları bağlama, düşünme, fikir yürütme, sorun çözme, iletişim kurma ve karar verme gibi yeteneklere sahip olan bir yapay zeka sistemiyle veya sistemleriyle donatılan kütüphaneler kullanıcılarıyla daha etkileşimli ortamlar kurabilecek ve bu sayede kişinin kütüphane kullanımı ve bilgiye erişimi daha etkin kılınabilecek. Kullanıcılarına kişiselleştirilmiş hizmet sunan kütüphaneler son teknolojiye göre uyarlandıklarında çağdaş kurumlar olarak varlıklarını sürdüreceklerdir. Günümüzdeki teknoloji olan yapay zeka kütüphanelere entegre edilerek daha çok bilgiye ulaşılabilecek ve ulaşılan bilgi kişiye özel olarak sunulduğunda kişinin kütüphaneye ve bilgiye olan sadakati daha da artacak. Yapay zeka kendini yenileyerek gelişmekte olan bir sistem olduğu için büyük verileri rahatlıkla kullanma ve anlamlandırma gibi seçenekler sunmakta. Kullanıcı odaklı olarak elde edilen verilerin okunmasını ve anlamlandırılmasını sağlayan yapay zeka desteği ile kütüphaneler kullanıcılarını daha iyi anlar ve kişiselleştirilmiş bilgi hizmetini sunmada daha profesyonel davranır. Teknik hizmet, yönetim, danışma, sağlama ve yayın kontrol etme mekanizmalarında yapay zeka alanlarından faydalanılarak kullanıcıya daha hızlı ve daha özel bir bilgi edinme deneyimi yaşatılır. Yapay zeka teknolojisinin kullanılmasıyla kullanıcı hareketleri ve davranışları daha kolay tanımlanabilir ve bu sayede kullanıcının hangi bilgiye ihtiyaç duyduğu saptanabilecek. Kullanıcısını her açıdan tanımlamayı başaran kütüphaneler, kullanıcı odaklı hizmet sunma ile daha etkin olacaklardır. Kütüphaneler yapay zeka destekli yeni nesil fikirler sayesinde kullanıcılara erişim ve arama kolaylığı sunacaklardır. Kullanıcı memnuniyetinin artmasıyla birlikte bilgiye ve kütüphaneye olan güven daha da artacaktır. Yapay zeka temelli yeni nesil fikirlerle donatılan kütüphaneler hizmet sunumunda daha hızlı ve keskin olabilecekler. Modern ve çağın hızına ayak uydurarak toplumdaki yerlerini koruyacaklardır.

KAYNAKÇA

KAVAK, A. (2023). Toplum 5.0 Perspektifinde Kütüphane 5.0: Teknoloji ve İnsan Merkezli Yeni Nesil Kütüphane Hizmetleri. *Bilgi Yönetimi*, 6(2), 280-309. <https://doi.org/10.33721/by.1343297>

ORMAN, A., & SEBETCİ, Ö. (2022). TR Dizinde Yapay Zeka (AI) Çalışmaları: Sistemik Bir İnceleme. *Düzce Üniversitesi Bilim Ve Teknoloji Dergisi*, 10(1), 465-475. <https://doi.org/10.29130/dubited.964460>

SİVRİ, E. (2023). Kütüphanelerde Yapay Zekâ'nın Geleceği: Farklı Alanlardaki Potansiyel Uygulamalar ve Yeni Kullanım Alanları Oluşturma. *Library Archive and Museum Research Journal*, 4(2), 175-184. <https://doi.org/10.59116/lamre.1299783>

Uçak, N. Ö. (1995). Kütüphaneleri etkileyen teknolojik yenilikler ve geleceğin kütüphaneleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 9(1), 49-55.